

Tilsyn på Guldbæk Friskole 2019/20.

Skolekode: 845008

Som bekendt skal tilsynsrapporten laves digitalt på en tilsynsportal, som ministeriet har oprettet. Her er det først muligt at lave den helt færdig fra medio maj til ultimo juni, på grund af den enkelte skoles indberetning af årsregnskab inden 15. maj. Indberetningsdatoerne er på baggrund af Covid-19 lidt senere i år end det plejer.

Tilsynsrapporten har nu mere karakter af afkrydsning med få kommentarer, så for at give jer forældre et mere nuanceret indtryk, får I også en mere ”poetisk version”, som kan bruges til den årlige generalforsamling og evt. komme på hjemmesiden.

Som tilsynsførende på Guldbæk Friskole er det min opgave at føre tilsyn med:

- **elevernes standpunkt i dansk, regning/matematik og engelsk**
- **at skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen**
- **at vurdere om skolen forbereder eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene og demokratisk dannelse**
- **at undervisningssproget er dansk**

(Bekendtgørelse om valg af tilsynsførende ved friskoler og private grundskoler)

Udgangspunktet for vurderingen er standpunktet for eleverne som helhed samt undervisningen generelt og ikke den enkelte elevs standpunkt.

Jeg har i skoleåret 2019/20 fulgt undervisningen d. 10. og 11. februar. Jeg har fået de oplysninger fra både skolens hjemmeside og samtaler med skolens leder og lærere, der kunne være relevante for mig for at udføre mit tilsyn. Jeg har desuden fulgt med i skolens liv på skolens facebook.

Under mit besøg talte vi om de små ændringer, der var fulgt i kølvandet på skolelederskiftet, den generelle trivsel på skolen og skolens fokus på at skabe de bedst mulige rammer for et godt undervisningsmiljø. Det forpligtende fællesskab på kryds og tværs er med til at skabe et godt undervisningsmiljø.

Jeg har i dette skoleår fulgt undervisningen i flere fag på alle klassetrin

Jeg deltog i morgensang, hvor vi sang ”Blæsten kan man ikke få at se” og flere forskellige fastelavnssange, som optakt til den kommende uges temadage om fastelavn. Morgenfortællingen drejede sig om baggrunden for fastelavn og de forskellige fastelavnstraditioner i tidens løb. Børnene havde det ret godt med, at den levende sorte kat var blevet skiftet ud med slik, terpentiner og en papkat. Der var en god stemning og ikke mindst stor lydhørhed under fortællingen og den efterfølgende samtale om emnet. I forbindelse med de tre kommende temadage, skulle børnehaven være med. Det er i sådan en sammenhæng friskolen viser sin store styrke – fællesskab på tværs af alle aldre.

Det store flotte lokale, som blev bygget for et par år siden, er et godt lokale til morgensang og bliver stadig flittigt brugt som ekstra rum til gruppearbejde. Så det har virkelig forbedret de fysiske rammer på skolen og giver derfor også plads til at dele en klasse i to grupper, når det er nødvendigt. I lokalet stod der to træer lavet i en emneuge – kundskabens træ og livstræet, som var dekoreret med ord som: Nærvær, fællesskab, liv, glæde, og på kundskabens træ forskellige skolefag m.m.

Tematimerne er reduceret til 4 ugentlige timer for at tilgodese historie som et selvstændigt fag. Så fremover er det primært fagene: Billedkunst, musik, hjemkundskab, natur/teknik, håndarbejde, biologi, geografi og sløjd som inddrages. I løbet af skoleåret er der 4 emneuger, som også tilgodeser den samlede fagrække med forskellig vægtning.

I 0.klasse var jeg med til en morgentime, der begyndte med at gennemgå ugedag, dato, måned og dagens emner eller fag. En måde at lave en fast genkendelig struktur, som især eleverne i indskoling har glæde af. Som en del af morgenritualet ” tager 0.klasse lige morgensangen igen”, så det med den levende kat i tøndeblev lige drøftet engang til. Klassen har allerede godt styr på de forskellige bogstaver og deres lyde, så med fælles hjælp fik de stavet til fastelavn. Både elever og lærere er glade for ALKA-lær – bogsystemet, som giver god mulighed for undervisningsdifferentiering. Inden klassen blev delt i et dognutsbagehold, et læsehold og et bogstavsspillehold, var der bevægelse til musik på gulvet. En god måde at lave et afbræk på inden eleverne skulle fordybe sig igen med de forskellige opgaver.

I 1. og 2. klasse i dansk var der flere valgmuligheder: Bogstavbogen, Stavevejen og frilæsningsbøger. Til Stavevejen er der tilknyttet forskellige ”Grammatikspil”, som eleverne kunne tilgå på deres chromebooks. I et af spillene var der et skydetelt, hvor man skulle ramme den rigtige vokal eller et bilrace bygget op om ordklasser.

I 3.- 4. klasse blev der, som repetition af de sidste ugers grammatikopgaver, spillet Kahoot. Spørgsmålene var om de forskellige ordklasser og hvordan de blev bøjet. Spørgsmålene om ejefald – altså hvor skal s placeres, med eller uden apostrof, var det der drillede mest på grund af sammenblandingen med engelsk.

5. – 6. klasse var blevet niveaudelt, så de kunne arbejde med det samme forfatterskab, men med to forskellige bøger. Det ene hold læste Bent Hallers: Knut og Køter, som handler om Knut, der er forelsket i sin mor, og med faderens, sømanden Daddys, hjemkomst bliver alt forkert og meget mærkeligt. Men så dukker den talende usynlige hund, Køter, op. Under mit besøg handlede de tilknyttede opgaver, til et af afsnittene i bogen, om personskildringer og analyse af sproget på udvalgte steder. Hold to læste Bent Hallers: Silke – en forvandlingshistorie, som handler om pigen Silke der er født med fiskehud. Eksem kalder lægerne det, og hun plages altid af kløe. Kun bade hjælper lidt, og godt bliver det først, da Silke kommer ud til havet. Eleverne læste et kapitel højt for hinanden efter de havde løst forskellige analyseopgaver med tilknytning til teksten.

I matematik bruges i alle klassetrin forskellige materialer fra flere forskellige bogsystemer, for at kunne tilgode se fælles emner og niveaudeling i de sammenlæste klasser. Skolen råder desuden over forskellige It-portaler, arbejdsbøger fra Rema og bogsystemet Kontext, som er skrevet ud fra fælles mål. Eleverne føres fra virkeligheden og et genkendeligt hverdagsprog ind i matematikkens verden af symboler og fagsprog. På de forskellige klassetrin blev der under mit besøg arbejdet med følgende emner:

1.- 2. klasse fordybte sig i plusstykker på 10monkeys Math World, som bruges ca. 2 måneder om året som variation til Matematikfessor og Remabøgerne.

I 3.- 4. klasse var emnet koordinatsystemer i både Remabøgerne og på Matematikfessor. Til sidst i timen var der mulighed for at fordybe sig i 10monkeys Math World.

I matematiktimen i 5. og 6. blev lektierne rettet inden der blev regnet videre i matematikbogen

I engelsktimen i 5. og 6. var klassen delt og 5. klasse arbejdede i bogsystemet ”Pitstop 5 – tekst og arbejdsbogen” Emnet i bogen under mit besøg var fortællingen om den pukkelryggede kurvemager: *Lusmore and the fairies*. Der blev arbejdet med de svære ord for at give eleverne en forforståelse af teksten inden den blev læst høj på skift. 6. Klasse opgave var at fremstille plakater ud fra forskellige emneroplæg. Til formålet benyttede eleverne programmet ”Glogster”. Gyldendals engelskportal bruges sammen med bogsystemet i den daglige undervisning, hvilket betyder at eleverne kommer igennem emner der opfylder Fælles Mål.

I tysktimen var 5. og 6. delt på hold. 5. arbejde i Gut Gemacht, som er et supplement til bogsystemet Der Sprung, fra Alinea, som følger fælles mål. I løbet af året kommer eleverne igennem emnerne: Jahreszeiten, Meine Familie, Die Zeit, Europa und Essen und Trinken. 6. klasse, der bruger de samme bogsystemer som 5. klasse løste opgaver med tysk SMS-sprog og forkortelser.

I år havde jeg muligheden for at følge kristendomsundervisningen i både 1.-2. klasse og i 3.-4. klasse. Begge steder bar det tydelig præg af, at faget er et fortælle- og samtalefag. I 3.-4. hørte vi den fantastiske fortælling om "Josef og hans brødre", som affødte mange overvejelser hos eleverne. I 1.-2. klasse var de på baggrund af en brainstorm i gang med at skrive små historier eller lave tegninger om Jesus. Her et eks. på begyndelsen til en af historierne: *"For mange år siden i år 0 blev en lille dreng født. Den dreng var Jesus. Hans mor hedder Maria og hans papfar heder Josef..."* Så er der styr på den familie.

Til sidst var jeg så heldig at få lov til at eksperimentere med Lego Mindstorm Education sammen med 3.-4. klasse. Klassen blev delt ind i fem hold med 3 elever i hver gruppe og det vixte sig hurtigt at det var lidt af en kunst at få samarbejdet til at fungere, når nu alle "helst selv ville". Dejligt at det er muligt at låne undervisningsmaterialer, som tilgodeser principperne fra rigtig robotteknologi. Eleverne skulle eksperimentere, bygge og programmere deres ting, som var det i den virkelige robotteknologiske verden.

Min vurdering af fagligt indhold og arbejdsformer.

Jeg har i alle klasser i de boglige såvel som de praktisk-musiske fag/tematimerne oplevet undervisning båret af stor faglighed og seriøsitet. Undervisningens tilrettelæggelse er præget af grundighed og en meningsfuld vekslen i aktiviteter. Arbejdsformerne lægger op til, at eleven lærer at tage ansvar for sig selv såvel som for gruppen. Den enkelte undervisningstime er præget af den enkelte lærers personlighed. Der er alligevel en klar fælles holdning og ensartethed i opbygningen af undervisningen. Dette er med til at give sammenhæng i en travl hverdag. Temaundervisningen, som repræsenterer de fleste praktisk-musiske fag, har stor betydning for børnenes almene udvikling og indlæring og er med til at udvikle evner, der også har værdi i andre fag. De praktisk-musiske fag understøtter indlæringen i de boglige fag, men er også som selvstændige fag/forløb med til at udvikle børnene til hele mennesker.

Læringsmiljø.

I klasserne er der et godt læringsmiljø. Rollefordelingen mellem lærer og elever er klar. I alle klasser oplevede jeg ro og koncentration i undervisningen. Eleverne mødes med en positiv forventning fra såvel skolen som den enkelte lærer. Det handler om at gøre sit bedste. Jeg har bemærket, at lærerne er dygtige til at give hvert barn i klassen den opmærksomhed, barnet har brug for med udgangspunkt i det enkelte barns faglige standpunkt. Der tages i høj grad hånd om de børn, der har brug for ekstra støtte, og samtidig er der udfordringer til de hurtige og kvikke.

Det psykiske miljø.

Et godt socialt miljø i klassen er en væsentlig forudsætning for at eleverne kan få et fagligt udbytte. Guldbæk Friskole vægter fællesskabet og elevernes trivsel højt. I alle klasser er der ikke kun fokus på faglighed, men også den enkelte elevs trivsel.

Det fysiske miljø.

Guldbæk Friskole har gode fysiske faciliteter, som i den grad signalerer at "her er det rart at være". Man mærker heldigvis stadig den store betydning det har haft at skolen er blevet udvidet med 2 store klasselokaler, en ny fællessal til morgensang og fællesmøder.

Udearealerne, som bliver brugt flittigt til frikvarterets frie leg, er hyggelige og overskuelige. Her leges på tværs af alle aldre i al slags vejr.

Øvrige tilsynsaktiviteter

I mine samtaler med skolens leder og lærere har vi i år bl.a. drøftet

- skolens daglige virke, undervisningsplaner og undervisningsmateriale
- skolens forberedelse af eleverne til "frihed og folkestyre" og af "elevernes demokratiske dannelse"

Samlet vurdering.

Jeg har under mine besøg på Guldbæk Friskole mødt et fagligt kompetent og meget engageret personale, der leverede veltilrettelagt undervisning. Jeg har oplevet et velfungerende skolemiljø, hvor der tages hånd om den enkelte. Skolens undervisning bygger på en positiv forventning til den enkelte og ruste eleverne på bedste vis til at klare livet – også uden for skolen.

På baggrund af mine iagttagelser kan jeg konkludere:

- at undervisningen i dansk, matematik og engelsk på alle måder står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen
- at skolens samlede undervisningstilbud herunder de praktisk-musiske fag også ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen
- at skolen forbereder eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre samt udvikler og styrker elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene og demokratisk dannelse
- at skolens undervisningssprog er dansk

Vium, den 20. april 2020

Henriette Haar Mønsted